

VÕRU VALLA TEATAJA

NR 1 (58)

MÄRTS 2007

HIND 5 KROONI

Veel valitseb Eestimaal talv, aga kevad algab juba 21. märtsil kell 2.07.

Sulle, Eestimaa

Mõistan, et armastan sind
iga päevaga enam ja enam.
Sellest tundest, mis
täidab mind,
tean, süda ei vabane enam.

Mina sinus ja sina mu sees,
teineteisele nõnda ligi
kui rohi mullas või adru vees,
koos – kuid vabana ometigi.

Tean, et sinagi armastad mind,
täna, homme ja igavesti:
toeks, kaitseks ja
katjaks pean sind
siin- ja sealpoolgi,
sünnimaa Eesti.

VIRVE OSILA

Valla lehel oli juubelisünnipäev

Kuidas kõik algas

21. veebruaril 1997 ilmus esimene number ajalehte nimega Võru Valla Teataja. Täpselt kümme aastat hiljem, 21. veebruaril 2007 tulid seda sündmust tähistama ajalehele kaastöid teinud kirjasaatjad, volikogu ja vallavalitsuse liikmed, sõbrad ja lihtsalt lugejad.

Pärast 1996.a kohalike omavalitsuste valimisi toimunud olulised muutused nii vallavalitsuse kui volikogu koosseisus. Volikogu esimehena jätkas Heino Kuusik, vallavanemana asus aga tööle Ülo Tulik. Volikogusse sai esmakordselt oma esindajad valimisliit Parksepa. Nendelt tuligi ettepanek hakata välja andma valla oma ajalehte. Vallajuhid suhtusid asjasse ettevaatliku poolehoiuga. Pika arupidamise järel otsustati, et katsetatakse algul nelja numbriga aastas. Järgmisel, 1998. aastal, lubati teha viis numbrit, sealt edasi on ilmunud kuus numbrit aastas. Seetõttu ei olegi kümne aasta numbrite koguarv mitte 60, vaid 57. Ühtekokku on see aga üle 1600 lehekülje

vallaelu viimase kümnendi ajalugu. Põhiliselt on lehekülgede arv kaheksa, kevaditi ja erandjuhtumitel (valimised, Parksepa rahvamaja suurjuubel jne) on leht paisunud 12küljeliseks. Kevadine keskmine lisaleht kajastab valla koolide ja lasteaedade aastase töö kokkuvõtteid, tutvustades ühtlasi kiituskirjade ja medalitega lõpetanud meie valla tublisid noori.

Lehe sisu kommenteerides märkis vallavanem Georg Ruuda, et niipalju, kui on inimesi, on ka arvamus. On neid, kellele ei meeldi, et lehes ilmuvad juubelid, on neid, kes ostavad lehte ainult sellepärast, et juubilare teada saada. On neid, kellele ei meeldi reisikirjeldused, on neid, kellele need on lemmikleheküljed. Ent kokkuvõttes on leht oma koha vallarahva elus leidnud, mille tõttu ka volikogu on ikka ajalehele jätkuvaks ilmumiseks raha eraldanud.

Ajaleht on vallale päris kallis lõbu. Praegune lehe müügihind katab trükkikuludest väga väikese osa. Kohati on probleeme ka

levitamise, sest kaugematesse küladesse, kohati leht ei jõua. Ja sellest on kahju, sest igas lehenumbris on vallaelu kohta vajalikku infot. Näiteks ei teadnud üks pere, kus isa haigestus, et valla sotsiaalabi autoga on haiget võimalik viia nii Võru kui Tartusse. Info selle kohta on aga valla lehes ilmunud.

Nagu juubelite puhul ikka, olid arvukad õnnitlejad lehe suhtes heatahtlikud. Kiideti rohkem kui laideti, ehkki asja ette olnuks ka kriitika. Pole ju asja, mida ei annaks paremini teha.

Esimeses lehes

Selles kõige esimeses numbris tutvustati uut volikogu, uusi valajuhte, 1997.a eelarvet (oli 13,4 miljonit), võrreldi Võru valla ja linna kommunaalteenuste hindu ja tutvustati tollast Eesti parimat noorsportlast Maidu Lahte. Intervjuu oli valla konstaabliga teemal „Kui turvaline on elu Võru vallas“. Täna on politseireformid konstaablika ha meie vallast likvideerinud ja seetõttu ei saa vallarahvas praegu just väga suure turvalisusega kiidelda.

Aitäh aitajatele!

Tänukirja ja meenega peeti mees lehe keeleteimetajat Salme Männisalu, unikaalsete ilmamatmaterjalide autorit Peedu Palmi, valla ajalugu kajastanud juttude kirjutajaid Veronika Mittingut („Väimela läbi aegade“), Merle Sulge („Ööbiku talu lood“), Öie Laanekivi (Kolepi kooli ja koori lood) ja Heldur Pressi (Väimela kooliaja meenutused). Luuletuste eest tänati Aarend Kabunit, õiguskorda puudutavate artiklite eest Ellen Kiilot, fotode eest Maidu Jaasonit ja Joosep Aaderit.

Tänavused aunimetuste saajad Võru vallas

Valgetähe IV klassi teenetemärk – Heino Kuusik (postuumselt)

Võrumaa ettevõtluse Väike Vedur 2006 – Ritico OÜ, juhataja Rait Tillmann

Elutöö preemia – Öie Laanekivi

Aasta tegu – raamatu „Koorilaulu ja puhkpillimuusikaga läbi kolme sajandi“ väljaandmine. Autorid Helgi Noormets ja Öie Laanekivi

Aasta õpetaja – Helve Ruul, Puiga PK õpetaja

Aasta hariduselu edendaja – Anu Sarap, Parksepa lasteaia juhataja

Aasta kultuurielu edendaja – Hugo Prants, Parksepa rahvamaja juhataja

Aasta sportlane – Timo Sild, orienteeruja, maailmameister

Aasta ettevõtte – AS Barrus, juhatuses esimees Arno Tammjärv

Tänukirja tulemusliku töö eest:

Merike Ruuder – Puiga lasteaia majandusjuhataja

Epp Voitka – Puiga lasteaia muusikaõpetaja

Ülle Raudnõmm – Puiga põhikooli sekretär

Eike Riivik – Väimela lasteaia õpetaja abi

Merike Kobin – Väimela lasteaia õpetaja

Merike Eelmets – Parksepa lasteaia õpetaja abi

Kersti Roots – Parksepa lasteaia õpetaja

Silja Otsar – Parksepa keskkooli õpetaja

Peeter Lumi – Parksepa keskkooli majandusjuhataja

Ruth Toots – Parksepa keskkooli raamatukogu juhataja

Lembit Onno – MTÜ Kodukutus Parksepa aktiivne liige

GEORG RUUDA,
vallavanem

Toimetajat õnnitleb volikogu esimees Priit Süüden.

Foto JOOSEP AADER

Otsusele hakata lehte välja andma pani aga kümme aastat tagasi n-ö käe alla tollane vallavanem Ülo Tulik. Aitäh temalegi! Otsuse kinnitas loomulikult volikogu.

Valla lehte ei saa tellida, kuna see ei ole vastavas registris. Nii palume lugejatel otsida lehte valla kauplustest (linnas Viola ja Timmi kauplustest), valla

mõlemast sidejaoskonnast ja ka vallamajast, kust leiab ka varem ilmunud numbraid. Toimetaja tänab südamest juubelisünnipäeval laekunud õnnitluste, kingituste ja heatahtlike hinnangute eest ja loodab tulemusrikast koostööd kõigiga, kes senini on lehe ilmumisele kaasa aidanud.

HELGI NOORMETS

Võru valla 2007.a eelarve tulud

Nimetus	2007.a eelarve
Füüsilise isiku tulumaks	23 000 000
Maamaks	1 000 000
Riigilõivud	123 697
Laekumised haridusasutuste majandustegevusest	3 990 648
Laekumised kultuuri- ja kunstiasutuste majandustegevusest	24000
Laekumised spordi- ja puhkeasutuste majandustegevusest	1 028 500
Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest	7000
Laekumised elamu- ja kommunaalasutuste majandustegevusest	8000
Laekumised keskkonnaasutuste majandustegevusest	65 000
Laekumised üldvalitsemisasutuste majandustegevusest	13 000
Laekumised transpordi- ja sideasutuste majandustegevusest	140 000
Üüri- ja renditulud	30 000
Valitsussektorisse kuuluvatelt sihtasutustelt	12 000
Haridus- ja teadusministeerium	1 200 000
Tasandusfond 1 lõige 1	10 605 000
Tasandusfond 1 lõige 2	10 891 155
Kodumaistelt hoiustelt	60 000
Laekumine vee erikasutusest	125 000
Saastetasud	120 000
TULUD KOKKU	52 443 000

2007.a eelarve finantseerimistingimused

Nimetus	2007.a eelarve
Muutus kassas ja kodumaistes hoiustes	-3 561 335
Laenu tagastamine	424 835
KOKKU	-3 136 500

Eelarve kommentaarid

2007. aasta valla eelarve on oma mahult seniste aastate suurim. See näitab, et ettevõtetes on elu edasi läinud ja palgad tõusnud.

Eelarve koostamisel järgiti seniseid proportsioone. Meie eelistusteks on noored ja haridus. Selle aasta eelarve võimaldab korda teha Väimela lasteaia maja, remondi saab Parksepa keskkooli aula, projekteerimistaadiumis on Puiga kooli võimal. Olen liikunud ringi nii Eestis kui ka Euroopas ja pean ütlemale, et meie valla haridusasutused on heas seisus. Vajadus on valla oma eakate hooldekodu järele.

Loodame, et koos naaberomavalitsustega suudame lähematel aastatel sobiva lahenduse leida.

Volikogu liikmete esitatud parandusettepanekuid eelarvele püüdis vallavalitsus võimaluste piires arvestada.

Uus eelarve võimaldas tösta valla allasutuste töötajate palku, mis kindlustab loodetavasti personali püsimise.

PRIIT SÜÜDEN,
volikogu esimees

Võru valla 2007.a eelarve menetlemine ja vastuvõtmine toimus ilma suuremate eriarvamusteta. 2006.a erakordselt hea üksikisiku tulumaksu laekumine võimaldas paljud kulutused ära teha juba eelmisel aastal. Allasutuste taotlused kapitaalremondiks ja soetusteks said enamikus rahuldatud.

Tubli täiendus eelarvesse tuli nn poliitilise raha kaudu.

Tänu Sotsiaaldemokraatlikule Erakonnale eraldati 1 900 000 krooni Väimela lasteaia remondiks ja Reformierakonna kaudu 400 000 krooni Parksepa keskkooli aula remondiks.

Kolmel aastal järjest on suurenenud kohalike teede remondiks eraldatud kütuseaktsiisist laekuv raha, mis võimaldab käesoleval aastal muuta tolmuwabaks kolm kilomeetrit kruusateid ja remontida 8,3 kilomeetrit kruusateid.

Eelarvesse on planeeritud 380 000 krooni (millest 190 000 krooni tuleb riigieelarvest) haasustuse veeprobleemide lahendamiseks. Raha taotlemise ja kasutamise kord on väljatöötamisel.

Kooskõlastamise staadiumis on Puiga põhikooli spordihoone ja Väimela reoveepuhasti projektid. Kahjuks pole vald projekteerijat leidnud Puiga lasteaia juurdeehituse jaoks.

Vilgas arendustegevus toimub Võru linnaga vahetult piirnevatel aladel. Seoses sellega tuleb planeerida vahendeid teede ja trasside rajamiseks 2008.a eelarvesse.

Soovin, et allasutuste juhid kasutaksid eelarvahendeid läbimõeldult ja otstarbekalt, tagades vallaelanike hea teenindamise.

GEORG RUUDA,
vallavanem

Üksikisiku tulumaksu ülelaekumine oli 2006.a 32 % (summas 5,7 miljonit), mis võimaldas teha kaks lisaelarvet (3,7 ja 1,0 miljonit krooni). Käesoleva aasta eelarve tegemiseks andis see hea

lähteotsiooni. Küll tuleb märkida, et mitmed lisaelarvetesse planeeritud ehitustööd jäid tegemata, kuna ei õnnestunud leida ehitajat. Nii tulid need tööd üle 2007. aasta eelarvesse.

Selle aasta eelarvet iseloomustavad:

- Investeeringuteks eraldatud 11 %. On ka võimalus kaasfinantseerida aasta jooksul rahastamist leidvaid projekte reservfondi vahenditest.
- Palgafondi kasv oli kokku 16 %. Palgatõus erinevatel

ametikohtadel on erinev, mis on tingitud palgakorralduste muudatustest, tööpanusest ja allasutuste juhtide tehtud ettepanekutest jne.

- Eelmistest aastatest enam on pööratud tähelepanu seni vähemfinantseeritud aladele, nagu heakord, haljastus, valla teed, välisvalgustus jne.
- Madal laenukoormus. 2007.a eelarvest tuleb tagastada 425 000 krooni.

RIINA LAANELEPP,
pearaamatupidaja

Võru valla 2007.a eelarve kulud

Nimetus	Eelarve
Valla- ja linnavolikogu	315670
Valla- ja linnavalitsus	3695469
Reservfond	1673124
Muud üldised valitsusektori teenused	214300
Valitsusektori võla teenindamine	32700
Maanteetransport	1080000
Transpordikorraldus	190000
Üldmajanduslikud arendusprojektid	379600
Tänavate korrashoid	85700
Heitveekäitlus	114000
Haljastus	475000
Muu keskkonnakaitse (sh haldus)	120000
Veevarustus	382893
Tänavavalgustus	726939
Hulkuvate loomadega seotud tegevus	27600
Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus	22100
Muu tervishoid, sh tervishoiu haldamine	45300
Sporditegevus (va spordikoolid)	475000
Väimela Tervisekeskus	1646024
Laste huvialamajad ja -keskused	1819300
Noorsootöö ja noortekeskused	268000
Vaba aja üritused	90000
Puiga raamatukogu	222000
Parksepa raamatukogu	265500
Kirepi raamatukogu	210722
Parksepa rahvamaja	471550
Puiga rahvamaja	380300
Kultuuriüritused	245000
Seltsitegevus	85000
Vallaleht	77180
Jaani koolimaja	65630
Väimela lasteaed	4875349
Puiga lasteaed	2706730
Parksepa lasteaed	2365676
Lasteaia kohamaks teistele omavalitsustele	1465000
Puiga põhikool	3128575
Puiga põhikool riigieelarvest	2424985
Parksepa keskkool	6306050
Parksepa keskkool riigieelarvest	7179170
Koolikoha eest tasumine teistele omavalitsustele	2712600
Õpilasveo eriliinid	1155380
Muud hariduse abiteenused (üritused)	285000
Muu haridus, sh hariduse haldus	348550
Eakate sotsiaalhoolekandeadasutused	520000
Koduteenus	256140
Ühekordsed toetused eakatele	90000
Ühekordne toetus küttepude muretsemiseks	110000
Hooldajatoetus	1211000
Sünnitoetus	75000
Sünnitoetus lapse aastaseks saamisel	40000
Koolimineva lapse toetus	82500
Koolitoidu toetus	45000
Huvihariduse toetus	35000
Ühekordne toetus peredele	168500
Matusetoetus	97500
Riiklik toimetulekutoetus	920134
Muu sotsiaalne kaitse, sh haldus	1074060
KULUD KOKKU	55 579 500

Vallal uus sekretär-registripidaja

Kui valite numbri 78 21576, ei vasta enam Kaili Pariots (läks pikemale puhkusele), vaid Merle Tarrend, kes senini töötas keskkonnaspetsialistina. Neid ülesandeid täidab ta nüüd registripidaja töö kõrvalt. Kui varem olid keskkonnaspetsialisti vallamajas viibimise ajad teisipäev, kolmapäev, siis nüüd on ka nende küsimustega võimalik pöörduda igal tööpäeval.

Võru vallavalitsus

Investeeringute nimekiri 2007.a eelarve juurde

Allasutus	Objekt	Eelarve
Vallavalitsus	II k Tartu tänava poolse koridori remont	60000
Vallateed	Tolmuvabaks muutmise Navi poest sigalateni	300000
	Parksepa KK juurde parkla ehitus	180000
		480000
Tänavavalgustus	Lampide vahetamine	100000
	Sinilille tanava välisvalgustus	240000
	Parksepa laululava välisvalgustus	35000
		375000
Haljastus	Mänguväljaku ehitamine Kosele ja Väimelasse	155000
Puiga raamatukogu	Raamatufond	40000
Parksepa raamatukogu	Raamatufond	40000
	Abiruumi remont	20000
Kirepi raamatukogu	Raamatufond	40000
Väimela lasteaed	Omaosalus fassaadi renoveerimisel	397200
	Spordiinventari ruumi remont	67200
	Kokku	464400
Puiga lasteaed		
	Köögi ventilatsioon	61500
	Koridor, WC, kabinetid, noorem rühm	264100
	Juurdeehituse projekteerimine	150000
	Kokku	475600
Parksepa lasteaed		
	Kaevukaante paigaldus	19400
	Kolme rühmar.valgustid, kilpide paigaldus	29460
	Noorema aiarühma põranda remont	53695
	Väliskoridoride ja riietusruumide remont	136965
	Lasteaia jalgteede remont	53100
	Kokku	292620
Puiga põhikool		
	Fuajee ja huvijuhi ruumid, ladu	121000
	Rahvariided	53000
	Köögiinventari uuendamine	44000
	Koolikella süsteem	40000
	Nõudepesumasin sööklasse	50000
	Tööõpetusklassi renoveerimine	121000
	Kooli spordiplatsi poolse fassaadi korrastamine	186000
	Raamatukogupoolse otsa fassaadi soojustus	250000
	Kokku	865000
Parksepa keskkool		
	Korteri remont Väimela Põllu tee 6-8	120000
	Turvauste paigaldus	67900
	Tulekahjusign. ja side-arvutivõrgu ehitus	232700
	Turvavalgustite ja tahvlivalgustite paigaldus	33000
	Kahe klassiruumi valgustid	9780
	Õppeinventar	100000
	Kokku	563380
Sotsiaal		
	Kanariku 7 varjualune ja käsipuud	30000
	Puiga sotsiaalmaja II korruse remont	465000
	Kokku	495000
KOKKU		4366000

Sa armasta Eestimaad – ühtainust ja püha...

Kodumaa 89. sünnipäeva tähistama koguneti seekord 23. veebruaril Puigale. Peokõnedega pöördusid kokkutulnute poole volikogu esimees Priit Süüden ja vallavanem Georg Ruuda. Nad soovisid kõigile rõõmu tunda võimalusest elada ja töötada oma riigis, mida meil ju pool sajandit ei olnud. Anti üle meened ja tänukirjad oma tegevusega silma paistnud vallakodanikele. Öie Laanekivi sai elutöö preemia ja lisaks tänukirja nn aasta teo eest, milleks hinnati raamat „Koorilaulu ja puhkpillimuusikaga läbi kolme sajandi“.

Kontsertosas esinesid Puiga kooli õpilased (õpetaja Maire Kobin) ja ansambel Vannamuu-du (Helgi Noormets). Kauni peolaua oli katnud Jaagumäe toidukeskus.

23. veebruar omab Eesti ajaloos mitut tähendust. Sellel päeval, aastal 1918, luges tollane Pärnu linnaeape esimesena teater Endla rõdult ette „Manifesti kõigile Eestimaa rahvastele“, millega kuulutati välja iseseisev

demokraatlik Eesti Vabariik. 24. veebruaril avaldati see Tallinnas ja seda päeva tähistamegi oma kodumaa sünnipäevana.

23. veebruaril 1874. aastal sündis Pärnumaal Tahkurannas meie riigi esimene president, kes Venemaale küüditatuna suri Kallini ligidal Buraševõ kliinikus 18. jaanuaril 1956. Tema põrm leiti ja sängitati Metsakalmistule

21. oktoobril 1990. Mitte kaugel temast asub ka president Lennart Meri viimne puhkepaik.

23. veebruaril toimus ka Võru maavanema Ülo Tuliku vastuvõtt Varstu kultuurikeskuses, kus aunimetuse „Võrumaa ettevõtluse Väike Vedur 2006“ sai meie valla jalatsitööstus Ritico OÜ. Õnnitleme!

Kahel korral tuli autasu vastu võtmas käia Öie Laanekivil.

Taas pälvis tänu ja tunnustust Silja Otsar.

Tänukirja ja meene võtab vastu Puiga õpetaja Helve Ruul.

Peojuhid. Vasakult – vallavanem Georg Ruuda, hariduse ja kultuuri peaspetsialist Siiri Konksi ja volikogu esimees Priit Süüden.

Virve Osila kodumaaluuletust esitab Vaike Pajupuu.

Rõõmsas peomeeleolus Raiste tubli külavanem Luule Viin.

Muljeid vahetavad (vasakult) volikogu liikmed Ivar Tolga ja Meelis Koppel ning Puiga kooli direktor Mart Märdin.

Rahulikke ja rõõmsaid puhkuseaastaid, juhataja Laine!

– Õeldakse, et inimene on õnnelik, kui tal on tee, mida mööda kõndida,

ja täht, mille poole püüelda... – Laine Süving töötas Puiga lasteaia juhatajana 1993.a alates. 2006.a pälvis ta valla elutöö preemia. Valla 15a juubelipeol tänati Lainet aukirjaga. Ühistest tööaastatest räägivad kolleegid:

„Laine erakordne töökus, põhjalikkus, kohusetunne ja pühendumine püüdis selle poole, et realiseerida kõik oma eesmärgid. Ta oli aldis uuendustele, toetades igati õpetajate kaasminekut uuendustega. Eriti tähtsaks pidas ta individuaalset lähenemist lapsele ja koostööd lapsevanemaga. Laine oli oma töötajate motiveerija, usaldussu-

Laine Süving.

hete kujundaja, kohaliku omavalitsusega koostööaldis kolleeg, tark ja endasse uskuv isiksus. Oma oskuste ja kogemustega toetas ta ka teisi lasteaesitajaid ja Võru vallavalitsust.”

Parksepa lasteaia juhataja Anu Sarap on Lainet iseloomustanud kui rõõmu toojat. Oma vastutulekkuse, kogemuste ja abivalmidusega oli ta alati abiks keeruliste situatsioonide ja vaidlusküsimuste lahendamisel. See rõõm, mida me kõik praegu Lainele jagada soovime, on tänurõõm!

Jaauari alguses saatis Võru vallavalitsus Laine Süvingu tema

enda tungival soovil väljateenitud puhkusele. Laine asemel asus Puiga lasteaeda juhtima konkursi edukalt läbinud Ere Kungla. Ere on töötanud Võru lasteaia Okasroosike kasvatajana alates 1987. aastast. Ta on läbinud erinevaid erialaseid täiendkoolitusi ning ka juhtimisalase koolituse. Soovime Erele südindust ja tarkust Puiga lasteaia juhatajana!

Valla hariduse ja kultuuri peaspetsialist
SIIRI KONKSI
Kolleegid Väimela ja Parksepa lasteaia

Uus juhataja Ere Kungla.

Eakad, teile!

Hiljuti koos olnud valla pensionäride nõukogu tegi kokkuvõtteid 2006. aasta tööplaani täitmisest ja koostas ürituste kava käesolevaks aastaks. Kuupäevad loodetavasti väga palju ei muutu, nii et soovivat oleks praegune lehenumber alles hoida. Siis on, kust vaadata, kui mõni asi meelest läinud.

16.–20. apr. – täiskasvanute ja õpilaste käsitöönaitus vallamajas (olemas ka heakorra- ja kodukaunistajate tööplaanis).

28. apr–7. mai – ekskursioon Lõuna-Prantsusmaale ja Hispaaniasse (kohad täis).

11. mai – emadepäeva kontsert vallamaja saalis algusega kell 13.

26. mai – aianduslik ekskursioon Riiga ja Riia ümbrusse.

9. juuni – Võru maakonna memme-taadi pidu Osulas Harjumäel.

15. juuni – kultuurireis Kanepisse, Pokumaale ja Vorbuse maanteemuuseumi.

18. juuli – aiandushuvilistele reis roosikasvataja Katrin Ruitlane-rütli roosiaeda.

8. aug – ekskursioon Tallinna (loomaaed, Rocca al Mare, jt vaatamisväärsused).

29. sept – eakate päev Puigal.

30. sept – eakate päev Parksepal.

25. okt – valla eakate üldkoosolek vallamaja saalis (seoses muudatustega sotsiaaltoetustes).

November – otsime ilusa teatrietenduse ja käime kas Tartus, Viljandis või Pärnus.

15. dets – eakate jõulupidu Puigal.

16. dets – eakate jõulupidu Parksepal.

28. dets – aktivistide aastalõpu koosviibimine.

Suvisel ajal on bussidel suur koormus, seepärast oleks hea, kui teaksime juba varakult, kas planeeritud sõiduks piisab valla bussist või peab otsima suurema. See tähendab, et mõtleme ja hakkame registreeruma tuttavatel telefonidel 78 50477 (õhtul, hommikul) või mobiilil 56 156 234.

Nõukogus ei ole ühtki palgalist töötajat. Meie tasuks on, kui tulete, osalet ja hiljem tegijatele ka hea sõna ütlete!

Rõõmsate kohtumisteni!

Võrumaa ettevõtluse Väike Vedur Ritico OÜ

Ettevõtluse aunimetus Suu Vedur ja Väike Vedur tuli Võrumaal sel aastal kasutusele esmakordselt. (Autasustamine toimus maavanema vastuvõtul 23. veebruaril Varstus.) Väiksema töötajate arvuga ettevõtete hulgas pälvis selle kõrge tunnustuse jalatsifirma Ritico OÜ, mida juhatab algusaastast (1996) peale Rait Tillmann.

Ritico tegutseb Võru vallas Kirumpääl. Hea lugeja mäletab ehk, et tutvustasime teda 2002. a detsembrikuu valla lehes peal kirja all „Noor ja edukas Ritico OÜ”. Sellest ajast on möödunud peaaegu viis aastat. Mis selle aja sees on muutunud?

„Oleme edasi arenenud,” ütleb juhataja. „Tol 2002. aastal vaevlesime suures ruumipuuduses (tootmispinda oli ca 800 m²),

mis praeguseks on lahenenud. Juurde on ehitatud kaks tootmis- ja laohoonet, nii et kokku on pinda nüüd 2000 m². Töötajate arv on suurenenud 42-ni, kaader on suhteliselt stabiilne.” Kuidas uusi inimesi juurde saadakse? Jalatsivalmistajaid ju ükski kool ette ei valmista.

„Õmblejatel on tavaliselt tööoskused olemas,” vastab Rait Tillmann. „Aga õpetame ka kohapeal. Võrreldes ajaga viis aastat tagasi on tootmise tehnoloogiline pool oluliselt paranenud, sest masinapark on uuendatud. Isegi sedavõrd, et enamiku masinate vanus on üks-kaks aastat.” Kas tootmise põhisuunad on jäänud samaks? „See jaguneb kolmeks,” ütleb Rait Tillmann. „Lühidalt öeldes on need sisetallad, sussid ja sandaalid. Sisetaldade osas oleme meie praegu Baltikumis ainukesed. Taldasid teeme 24 sorti. On sooja hoidvaid (nn termotallad) ja mugavust pakkuvad

tallad. On sellised, mis neutraliseerivad higilõhna. Naistele, kes eelistavad kõrget kontsa, sobiks tallad, mis on keskelt kõrgendusega. Need aitavad säilitada jala normaalse kuju. Meestele sobivad kannakaitse ja kannapehmedajaga tallad. Ja nii edasi. Võrus võib neid küsida kaubamajast.

Meie toodangut tellivad paljud Eesti kaubamajad. Eestis on meil üldse kliente 200 ringis, ent pool toodangut läheb välismaale (Lätti, Leetu, Soome, Rootsi, Norrasse ja Kreekasse). Et kõige uuega kursis olla, siis osaleme ikka üleuroopalistel hanke- ja müügemissidel.

Peaaegu kõik materjalid peame importima, kuna Eestis neid ei toodeta või kvaliteet ei vasta meie nõudmistele.

Põllumajanduses sõltub palju ilmastikust. Kas ilm ka jalatsitootjaid mõjutab? „Mõjutab küll,” vastab Tillmann. „Kuuma-

Talda lööb alla staažikas töötaja Vambola Leis.

del suvedel suureneb nõudmine sandaalide järele, külma ilmaga lambavillaste susside järele.”

Seekord Riticos käies valitses majas vaikus. Rahvas oli talvepuhkusel, ainult juhataja istus oma töölaual taga. Kas see Väikse Veduri autasu tuli ootamatult?

„Oli küll ootamatu,” ütleb

Rait Tillmann. „Sain teada ajalehest. Aga muidugi on selline ootamatus meeldiv.”

Edukat Riticot õnnitlevad tunnustuse puhul ka vallaharvas ja valla ajaleht! Ettevõtluse edu on ka ju valla edu!

Riticos käis

HELGI NOORMETS

Rahvastiku liikumine 2006.a Võru vallas

Seisuga 01.01.2006 5104 elanikku

	Jaauar	Veebruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktoober	November	Detsember	Kokku
Saabunud	10	12	17	5	11	13	25	28	27	10	17	25	193
Sünnid	3	4	2	1	3	6	5	6	1	1	5	6	43
Lahkunud	4	8	8	9	25	26	12	30	28	28	22	48	248
Surnud	6	11	1	4	6	1	4	10	3	3	9	4	65
Elanike arv	5107	5104	5114	5107	5090	5082	5096	5090	5087	5064	5055	5034	

Võru vallas koostati 2006.a 39 sünniakti, nendest 35 olid Võru valla laste sünniaktid.

Võru valla 8 lapse sünd registreeriti väljaspool Võru valda.

Vallas sündis 2 paari kaksikuid (tüdrukud).

Võru vallas koostati 69 surmaakti, nendest 64 olid Võru valla elanike surmaaktid.

Võru valla 1 elaniku surm registreeriti väljaspool Võru valda.

Seoses Rahvastikuregistri andmete korrastamisega kanti nende isikute elukoha andmed arhiivi, kellel puudusid kehtiv elamisluba ja/või isikut tõendavad

dokumendid. Võru vallas muudeti 12 elaniku aadressiandmed.

18. jaanuaril 2005 Soome rahvastikuregistrikeskuse ja Eesti Vabariigi Siseministeeriumi vahel sõlmitud lepingu ning rahvastikuregistri seaduse § 45 lõike 1 punkt 6 alusel kanti nende isikute, kes on oma elukoha Soomes registreerinud alaliselt, elukoha aadressiks Soome. Võru vallast kanti 25 kodaniku elukoha põhiaadressiks Soome.

Koostas KAILI PARIOTS, registripidaja-sekretär-asjaajaja

Heakorrakomisjon ja Kodukaunistajate Ühendus tegid ära selle aasta tööplaani

31. jaanuaril tuli kokku heakorrakomisjon.

Tõdeti, et eelmise aasta tööplaani sai täidetud ja isegi mõneti ületatud (kaks ekskursiooni presidendi lossi, lossi roosiaeda, KUMUsse, Metsakalmistule, bootaanikaeda ja teletorni). Esmakordselt anti välja nn järjepidevuse auhind (perekonnad Peedel ja Moisto), presidendi vastuvõtul käis Kutsehariduskeskus (projektijuht Eino Peedel). Valla heakorrakonkursil said tunnustuse üheksa peret ja Navi Külaseltseltsimaja ümbruse kujundamise eest

Ekskursioonide ja õpesõitude plaan 2007.a sai järgmine:

26. mai – Lätimaa Baltezersi puukool, Cesise ja Sigulda ümbruse aiad.

2. juuni – Jäneda aianduse ja lillepäevad (toimub, kui koguneb vähemalt 15 soovijat).

18. juuli – õppereis roosikasvataja Katrin Ruitlane-Rütli aeda.

Augustis – heakorrakomisjon sõidab vallas ringi ja otsib ilusaid kodusid. Palume infot ka naabritelt ja tuttavatelt!

Septembris – vallajuhtide vastuvõtt tublidele kodukaunistajatele. Autasustamised.

Septembris, oktoobris – sõidud Palamuse ja Lindora laadale.

Muud üritused:

10. veebruar – roospäev Puigal. Lektor Katrin Ruitlane-Rütli.

29. aprill – aianduse õppepäev Puigal.

Mais korraldab vald ohtlike jäätmete kogumise ringi.

Mais – ELO organisatsiooni abil vanapaberi kogumine ja jalgrattate ümbruse koristamine.

rattate ümbruse koristamine.

Reisibüroo Astellaria korraldab:

29. – 31.03. – Stockholmi aiandusmess

19. – 22.04. – Tulbid ja Amsterdam, Keukenhoff, lilleparaad, Amsterdami muuseumid.

12. – 13.05. – Sibullilled, Lõuna-Eesti ja Läti, Cesis.

01. – 03.06. – Läti lossid, rododendronid, Jurmala, Rundale, Riia.

Tel 653 9305, 502 7955.

Vaata veel www.astellaria.ee

Käsitööhuvilistele ja koolide käsitööõpetajatele!

Nagu igal aastal, tahame ka sel kevadel vallarahvale näidata virkade käsitöötajate loomingut. See tähendab, et traditsiooniline käsitöönäitus toimub taas vallamaja saalis 16.–20. aprillini. Esemepalume tuua esmaspäeval, 16. aprillil kella 10–12ni ja näitust vaatama võib tulla alates 17. aprilli hommikul kella 10-st. Näitus on lahti kuni kella kolmeni pärastlõunal.

Ootame taas koolide väljapanekuid ja ka kõigi käsitööringide osavõttu. Eriti oleksid oodatud poiste ja meeste tööd. Senistel näitustel ei ole kahjuks väljas olnud Parksepa keskkooli poiste töid, ent kindlasti on osavate

kättega meistrimehi ka nende hulgas. Sellele näitusele püüame osavõtjaid leida ka väljastpoolt valda.

Näituse lõpetamine ja osavõtjate tunnustamine on reedel, 20. aprillil algusega kell 14. Valla kodukaunistajate ühendus

Kui viirus on kallal

Viirus, mis asub pesitsema hingamisteedesse, teeb tavaliselt läbi kõik oma arengustaadiumid, seepärast pole paranemist võimalik eriti kiirendada. Tuleb endale puhkust anda, palju sooja jooki juua ja tervislikult süüa. See on ainus tõhus viis haigusest lahti saada. Soovitused:

– Iga päev juua sooja teed või morssi. Vedelik kompenseerib niiskusepuudust ja aitab limaskestadel taastuda. Vedelik lahustab ka röga, millega surnud rakud ja haigusetkitajad välja köhitakse.

– Niisutava toimega on ka soe veeaur.

– Ärritava, kuiva ja kurgus kraapiva köha puhul tuleks apteegist küsida röga lahustavat rohtu. Röga vedeldav ravim

ei kergenda, sest pole võimalik vedeldada seda, mida olemas ei ole. Köha võib aga seesuguse ravimi toime muutuda veelgi kuumemaks.

– Kuiva köha mahasurumiseks ei tohi mingil juhul võtta köha pärssivaid vahendeid, sest need teevad röga lahustamise organismile raskemaks.

– Öise köhimise leevendamiseks tasub enne magaminekut sisse hingata sooja auru (kummeli, piparmündi, saialille või kartulikeeduaur).

– Köha väljaravimine nõuab aega ja kannatust. Selle aja sees kerkida võib palavik on organismile tervenemiseks kasulik. Mingil juhul ei tohi ravimitega palavikku kiirelt alla suruda. Küll ei peaks palaviku ajal

sisse hingama sooja auru.

– Köha leevendamiseks ei tohiks juua kuuma teed, sest see kõrvetaks nagnii viiruse käes kannatanud limaskesti.

– Soovitav ei ole soodaaur, sest ka soodaosakesed kuivatavad limaskesti.

– Viirusest põhjustatud ülemiste hingamisteede põletikku ei saa ravida antibiootikumidega, sest need on bakterivastased. Kergekäälselt võetud antibiootikumid võivad organismi tasakaalu rikkuda. See silutab aga omakorda teed uutele haigustele. Ka võib organism hakata tootma antibiootikumikindlaid mittetundlike tüvedega baktereid. Seesugune bakter on aga ravile allumatu.

Lühendatult ajalehest Teleleht

Kuidas toimub vallas hariduse, kultuuri ja spordi piirkondlike summade jaotamine

Rahaeraldused selles lõigus on olnud järgmised:

	2005	2006	2007
1. Vaba aja ja spordiüritused	90 000	94 500	90 000
2. Spordiorganisatsioonid	432 000	453 000	475 000
3. Seltsitegevus	40 000	50 000	85 000
4. Kultuuriüritused	193 078	222 000	245 000
5. Haridusüritused	239 950	252 000	285 000
Kokku	995 028	1 072 100	1 180 000

Ülaltoodud summade jagamisega tegeleb volikogu juures töötav hariduse, kultuuri- ja noorsootöö ja spordikomisjon (esimees Ilmar Kesselmann). Toetuse saamiseks on kehtestatud järgmine kord:

– Taotlused tuleb esitada igal aastal 10. oktoobriks (eelinfo selle kohta ilmub tavaliselt ka Võrumaa Teatajas) kindla vormi kohaselt (vorm olemas valla koduleheküljel www.voruvall.ee).

– Taotluste läbivaatamisel jagab komisjon nad eeltoodud viide alalõiku ja võrdleb siis taotletud kogusummat eelarve võimalustega. Kui mõnes lõigus on taotlusi vähem, kui rahalisi võimalusi, on komisjonil õigus teha alalõikudes ümberpaigutusi.

– Summade jagamisel on eelistatud lapsed, noored ja valla eakad. Kommertsüritusi ja valla mitteseotud üritusi toetakse vähem.

– Spordiorganisatsioonidel, seltsidel ja MTÜdel tuleb sõlmida valla veebruarimärtsikuu jooksul leping, kus on ära näidatud ka raha kasutamise aruande kuupäev ja isik, kelle valduses on kuldokumentid.

– Piirkondlike summade kasutamist kontrollib valla revisjonikomisjon. Senini on olnud kehtivast korrast kinnipidamisega rahul.

– Aasta jooksul erandkorras saabunud taotlused suunatakse seisukoha võtmiseks hariduse, kultuuri-, noorsootöö- ja spordikomisjonile, kelle otsuse kinnitab volikogu. Rahuldatakse need reservfondist.

– Komisjoni liikmetel on kohustus võimaluste piires üritusi külastada ja oma ettepanekuid teha.

SIIRI KONKSI,
hariduse ja kultuuri peaspetsialist

Hariduse, kultuuri-, spordi- ja noorsootöö komisjoni poolaasta tööplaani

Põhiküsimused

31. jaanuar 2007

Tunnustust väärivate vallakodanike väljaselgitamine seoses Eesti Vabariigi 89. aastapäevaga.

28. veebruar

Koostöö Võrumaa kutsehariduskeskusega ja Parksepa keskkooliga.

28. märts

Valla ajalehe probleemide arutamine, vajadusel nende esitamise vallavalitsusele ja volikogule.

Valla raamatukogude külastamine, probleemide selgitami-

ne ja vajadusel nende esitamine vallavalitsusele ja volikogule.

25. aprill

Väimela Tervisekeskuse külastamine, edasiste perspektiivide selgitamine.

30. mai

Ümarlaud koos valla lasteasutuste hoolekogude liikmetega ja asutuste juhtidega.

ILMAR KESSELMANN,
hariduse-, kultuuri-, noorsootöö- ja spordikomisjoni esimees

Pronksmedali omanikud Põhjamaade noorte suusatamise MMilt. Ala – suusahüpete meeskonnavõistlus. Vasakult Kail Piho (Haanja vald), Siim Sammelselg (Tallinn), Kairo Sillaste, Sten Paltsar (Võru vald). Taga treener Olev Roots.

Võru Noortekeskus ootab ka valla noori

Alates möödunud aasta septembrist on Võrumaa noortel võimalus vaba aega veeta Võru Noortekeskuse uues majas Liiva tn 21, mis on avatud tööpäevadel kella 13–19. Noortekeskuse kasutuses on neli ruumi: suur tegevusruum, seminari- ja meisterdamisruum, kööginurk ja kontor.

Noortekeskuses on võimalik lugeda ajalehti, ajakirju (Võrumaa Teataja, Postimees, Stiina, Spunk, Täheke, Arvutimaailm); kasutada internetti (olemas viis arvutit); mängida koroonat, laualjalgpalli, suures valikus lauamänge; kuulata muusikat ja vaadata televisioonisaateid, videofilme; saada karjääriplaneerimise alast nõu kutsenõustajalt Heli Hillepilt (eelnevalt registreerides); praktiseerida inglise keelt vabatahtlikega (detsembri lõpust töötab noortekeskuses vabatahtlikuna Emrah Ates Türgist, veebruaris saabub ka teine vabatahtlik, prantslane Fanny Sureau); osaleda ja korraldada ise üritusi.

Võru Noortekeskus laenutab ka matkavarustust Võrumaa koolidele ja teistele noorsootöö tegijatele TASUTA. NB! Kasutamiseks ainult mitteärilistel eesmärkidel.

Võru Noortekeskus kui VARRAIT on koht, mis omab matkavarustust (raadiosaatjad, suur staabitelk, telgid, seljakotid, magamiskotid, magamisalused) 20 noorele ja kolmele rühmajuhile. Täpsemat infot matkavarustuse ja laenutustingimuste kohta

leiate koduleheküljel.

Võru Noortekeskuse tegevust toetavad Võru Linnavalitsus ja Võru Vallavalitsus.

Keskuse üritused on noortele TASUTA. Osalejatel palume eelnevalt registreeruda Võru Noortekeskuses (Liiva tn 21) või tel 782 3003 / 56 316 231; e-post: voru.ank@mail.ee. Kodulehekülje aadress: www.ee/voru-ank

MÄRTSKUUS VÕRU NOORTEKESKUSES

- ❖ **1. märtsil kell 16.30 – 19.00 võrgupidu** arvutimänguvilistele, kes võistlevad omavalikel populaarsemates arvutimängudes; toimub arvutiteemaline viktoriin
- ❖ **2. märtsil kell 16.00 infopäev- meigikoolitus** Küläs kosmeetik Anneli Kangur (Geisha Makeup)
- ❖ **8. märtsil kella 16.00 – 20.00 Idamaade stiilipidu** (noortekeskuse aktiivile ja malevlastele)
- ❖ **15. märtsil kell 17.00 filmiõhtu** (head Eesti filmid; võõrkeelsed värtfilmid)
- ❖ **19. märtsil kell 12.00 loeng teemal „Tervislikud ja ebatervislikud toiduained“** (lektor Tiiu Määrsepp, Eesti II loeng teemal „Tervislik toitumine“ (lektor Edvin Aedma Tartu Ülikoolist)
- ❖ **T 20. märtsil kell 12.00**

Loeng „Tervislik eluviis“ (jooga tutvustus ja lühitreening 3 tundi, lektor Tartu Rahvaulikoolist)

❖ **21.märtsil 12.00 Orienteerumispäev Kubjal** (läbiviija Sixten Sild Võru Orienteerumisklubist)

Valikorienteerumine paaride/kolmikutena ca 30-40 minutilise kontrollajaga.

Autasustame parimaid. Tutvustame huvilistele ala harrastamise võimalusi Võrumaal.

❖ **22.märtsil kell 13.00 I uimastipreventsiooni koolitus** „Elu ilma uimastiteta. Suitsuvaba elu.“ (lektor Tallinna Kiirabihaigla arst Mare Liiger)

II Matkamäng ümber Tamula järve (uuel matkarajal)

❖ **23.märtsil kell 13.00 I salsa tantsutund** (läbiviija vabatahtlik Emrah Ates Türgist);

II tervisetoitute tutvustamine ja degusteerimine (iga osaleja võtab kaasa omavalmistatud tervisetoidu ja tutvustab retsepti)

III kokkuvõtte tervisenädalast (küsitluslehe täitmine+ vestlusring)

❖ **27. märtsil Selle kuu külalised** Tarmo Tagamets ja Taago Tubin Võru Teatriateljest räägivad oma põnevast tööst teatris.

ANNELI MEE,
Võru Noortekeskuse juhataja

Reisiklubi rahvale

Kevadisele reisile (Lõuna-Prantsusmaa–Hispaania 28. apr–7. mai) on osa võtta soovijaid rohkem kui kohti (maksimum 44). On kindlam, kui osaline sissemaks on tehtud. Selleks on vaja läbi astuda ABZ kontoriga, mis asub Semu kaubamajas.

Reisi teine koosolek, kus otsustatakse, kust ja millal välja sõidetakse, kui suur on valutavajadus, mida kaasa võtta jne, toimub **9. aprillil kell 14 valla-maja saalis**. Seal tuleb tasuda ka kogu tuusiku maksumus.

18.–24. septembrini toimuv Saksamaa reis täitub isetege-

vuslastega, kuna oleme sealsel lõikuspeel n-õ peaesinejad. Kui jääb üksikuid vabu kohti, teatame sellest valla lehes. Tuusiku hind (7 päeva) on 3900 krooni.

Aiandushuvilistel jälgida Heakorra- ja Kodukaunistamise Ühenduse sõitude plaani, ent kui jätkub soovijaid, kavandame septembrikuu algusse kahepäevase reisi Lääne-Eestisse (Pärnu, Haapsalu, Matsalu jne).

Reisisoovidest teatada telefonidel kas 78 50477 (hommikul, õhtul) või 56 156 234 Helgi Noormets.

Taas kevadet oodates

Ilmataadi tembud on tänavusel talvel nii mõnegi julge prognoosija n-õ paika pannud. Detsember ja jaanuar uuendasid soojarekordide, ent ähvardav tormide seeria nääraku esimesel poolel säästis seekord Eestimaad.

Lumikate tekkis alles nädal enne küünlakuu algust. Veebruari ilma valitses öösiti –25° piirimaile laskuv pakane vaheldumisi lumehoogudega. Kuna ebahariliku 2007.a talve täieliku ülevaate saab teha jürikuu lehenumber, tooksin siinkohal mõned ilma kohta käivad rahvatarkused:

Kuu liikumist arvestavad tähelepanekud:

- Mida lähemal keskööle vahetab kuu faasi, seda ilusamat ilma on järgmise seitsme päeva jooksul oodata.

- Kui noor kuu luuakse kõrgel, on oodata külmade jätkumist, kui madalal, siis sula ja tuulist ilma.

- Noore kuu faasis on ilmad muutlikumad.

- On enne noort kuud ilmad kaua ühesugused, muutub see kindlasti kuu faasi muutusega.

Veebruarikuuga seotud rahvatarkused

- Kui küünlakuul vähe külma põhjatuult, tulevad need paastukuul järele.

- Kui kuuseokkad alles veebruaris pudenema hakkavad, tuleb veel palju lund.

- Kui vares enne küünlapäeva (2. veebruar) pesa teeb, läheb lumi enne maarjapäeva (25. märts).

- Mida tuulisem veebruar, seda ilusamad märts ja aprill.

- On küünlakuu viimane dekaad külm, jääb talv veel pikaks ajaks.

- On veebruari lõpul tihti

pinna(sala)tuisku, tuleb varajane kevade.

- Veebruari udu ennustab vihmast suve.

- Kui lõokest juba küünlakuul kuuleb, tuleb külm kevade.

Kevadekuulutajate, rändlindude kohta on raamatus „Aastaajad“ autor Vadim Zelnin kirja pannud järgmist:

- Kui lõokesed ja kuldnokad tulevad enne kevadist sulaperioodi või selle algul, järgneb pikk ja jahe kevad.

Kui aga linnud saavad esimese soojaperioodi lõpupäevil, on oodata kiiret kevade kulgu.

Hallvareste käitumise kohta talveperioodil on tähele pandud, et enne suuremaid tuuli ja sadusid on varesed rahutud, lendavad parvedena kõrgetes õhukihtides valjult kraaksudes.

Külmalaine lähenedes vähe- ne vareslaste liikumine oluliselt.

Rasvatihaste ja varblaste hulk pakase saabudes õuedel tavaliselt suureneb. Erandina meenub möödunud aasta erakordselt kiire temperatuuri langus ja tugev tuul 18. jaanuaril, mis hirmutas tihased, puukoristajad ja leevikesedki metsasüga-

vustesse. Kuna paljud inimesed alustavad just kärelda külmaga lindude toitmist, kordaksin minagi, et sellisel juhul tuleb tiivuliste eest hoolt kanda vähemalt lume sulamiseni. Arvatavasti tuleb tänavugi nagu eelnenud kahe aastal, lume sulamist oodata märtsi lõpudekaadini. Seniks leidkem aega kevadvalgusest energiat koguda.

11. veebruaril 2007
PEEDU PALM,
ilmavaatleja

Laulu- ja pilliraamat esitletud

12. jaanuaril tulid Kolepi koori lauljad ja Kungla puhkpillipoisid-tüdrukud tähistama raamatu „Koorilaulu ja puhkpillimuusikaga läbi kolme sajandi“ ilmumist. Autorid tänasid aita- jaid ja jagasid raamatuid, koor laulis ja Kungla orkester mängis. Peale vallajuhtide õnnitlesid tegijaid nii maavanem Ülo Tulik kui ka maakonna kultuurirahva esindajd. Oli südamluk ja rõõmus koosviibimine.

Raamatut saab osta nii valla- lamajast kui ka raamatukauplusest Lexika.

Kolepi koor raamatu esitlusel.

Foto KÜLLI VIJARD

Iganädalased taidlusüritused Navil

	Üritus	Kellaeg	Osalustasu	Koht	Korraldaja
E	Seltskonnalaulu ring	19.00 – 20.30	tasuta	Seltsimaja kontor	Talvi Onno 5551 8527/Linda Kelp tel: 5358 5230
T	Line-tantsutrenn (algajad/edasijõudnud)	18.00 – 19.30/ 19.30 – 21.00	25.-/1,5 h	Seltsimaja saal	Merle Kukk tel: 5595 4294
K	Sporditrenn	19.00 – 21.45	areenitasu: lapsed üle 6a 15.- /täiskasvanud 25.-; jõusaal: 30.-/50.-; saun 10.-	Võru spordihall	Tarmo Timmi tel: 553 4073
N	Seltskonnatantsu trenn	19.00 – 20.30	15.-	Seltsimaja saal	Triin Soosaar tel: 505 1618
R	Mängu- ja spordiõhtu (lauatennis, korona, kabe jt)/Ujumine	18.00 – 20.00/ 20.00 – 21.30	tasuta/25.-	Seltsimaja/ Väimela tervisekeskus	Talvi Onno 5551 8527/ Tarmo Timmi 553 4073
P	Loomisel! Navi käsitöö ja kokaring. Näita huvi ja anna endast märku!	11.00 ...	tasuta	Seltsimaja köök/kontor	Raja Kängsepp tel: 5668 4213

Metsaseadusest

Alates 1. jaanuarist 2007 hakkas kehtima uus „Metsaseadus“ (RTI, 04.07.2006, 30, 232), millega seoses on keskkonnaminister välja andnud mõned uued määrused, millest metsaomaniku jaoks on olulisim ehk „Metsa majandamise eeskiri“ (RTL, 09.01.2007, 2, 16). Uuendused on vajalikud metsa kui ökosüsteemi kaitseks ja säästva majandamise tagamiseks. Kuna seadusandluse muutmine toob endaga kaasa teadmatust, toome leheruumi nappuse tõttu välja olulisemad punktid, milles toimusid muudatused ning millega peaks enne seonduvate tegevuste planeerimist tutvuma.

- Metsaseaduse mitte kohaldamine väiksemates (alla 0,5 ha) metsatukades ning teede ja liinide kaitsevööndites.

- Metsamajandamiskava koostamine ühist piiri omavate kinnistute kaupa.

- Kaitsemetsaks määramine kraavide, peakraavide ja kanalite piiranguvööndis.

- Metsa uuendamise kohustused, tähtsajad, lubatud metsa uuendamise võtted, uuendamise võtete rakendamise kohustus

metsakasvukohatüüpide kaupa, nõuded, keskkonnateenistuse ettekirjutus, sunniraha.

- Tagatisraha metsa uuendamise tagamiseks.

- Lageraie tegemiseks vajalikud tingimused, küpsusdiameeter, elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikud puud, minimaalsed liitumisajad, liitumise kohustus eri omanike kinnistutel, lageraielangi suurus kaitseja tulundusmetsas.

- Raiumise õiguse tõendamise kohustus metsas raie tegemisel.

- Toore kooremata okaspuupuidu väljavedamise tähtsajad.

Kirjeldatud muudatuste kohta saab infot Riigi Teatajast: „Metsaseadus“ (RTI, 04.07.2006, 30, 232) ja „Metsa majandamise eeskiri“ (RTL, 09.01.2007, 2, 16). Siinkohal toome ka riigiasutuste kontaktandmed, kust saab „Metsaseaduse“ ning selle rakendusaktide kohta vahetut ning asjatundlikku nõu:

Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus. Tegevusvaldkondadeks on metsa inventeerimise, metsamajandamiskavade koos-

tamise, metsa uuendamise ja kaitse korraldamine ning asjaomaste andmekogude pidamine. Kontakttelefon Tartus: 733 9464, Tallinnas: 677 1301. Interneti kodulehekülje aadress: www.metsad.ee

Erametsakeskus. Tegevusvaldkond on erametsanduse toetamine. Kontakttelefon: **652 5333. Interneti kodulehekülje aadress: www.eramets.ee**

Keskkonnateenistused on piirkondlikud (maakondlikud): Harjumaa – tel 672 2972, Hiiumaa – tel 462 2831, Ida-Virumaa – tel 332 4401, Jõgevamaa – tel 776 2410, Järvamaa – tel 384 8689, Läänemaa – tel 472 4722, Lääne-Virumaa – tel 325 8400, Põlvamaa – tel 799 8198, Pärnumaa – tel 447 7388, Raplamaa – tel 484 1170, Saaremaa – tel 452 7777, Tartumaa – tel 730 2242, Valgamaa – tel 766 6130, Viljandimaa – tel 435 5610, Võrumaa – tel 786 8369. Täpsemad kontaktandmed on keskkonnaministeeriumi koduleheküljel: www.envir.ee

TÖNU SEPP,
Holmen Mets AS

4. märtsil on Riigikogu valimised

Riigikogu valimise seaduse paragrahv 18 lõigete 1, 2, 3 ja Eestimaa Rahvaliidu, Eesti Reformierakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna ning vallasekretär Eesi Tombaku ettepaneku alusel

Võru Vallavolikogu

otsustab:

1. Nimetada jaoskonnakomisjonide esimehed, liikmed ja asendusliikmed järgmiselt: **1.1. Parksepa valimisjaoskond nr 1** Komisjoni esimees Madis Laane

Liikmed Aino Hoole, Sai-

ma Luhamets, Ruth Toots, Mai Reinberg, Piret Haljend (Eesti Reformierakond), Leonhard Peri (Eestimaa Rahvaliit)

Asendusliikmed Anneli Ilves, Tiina Asi

1.2. Väimela valimisjaoskond nr 2

Komisjoni esimees Raivo Zukker

Liikmed Esti Prükk, Kai Kahar, Merle Vilson, Ülle Pungits, Silva Kaiv, Liina Tuvikene (Eesti Reformierakond), Imbi Jöeloo (Eestimaa Rahvaliit)

Asendusliikmed Rein Kobin,

Kaie Vaas

1.3. Puiga valimisjaoskond nr 3

Komisjoni esimees Aive Luukas

Liikmed Külli Oja, Ülle Kodu, Mai Koort, Kalmer Lind, Valentina Raudnõmm (Eestimaa Rahvaliit), Kristi Koppel (Sotsiaaldemokraatlik Erakond)

Asendusliikmed Maire Noormaa, Aidi Kalde

PRIIT SÜÜDEN,
volikogu esimees

Ka koerte üle on vaja korda

Vallal on leping loomade varjupaiga (Räpina mnt 22) juhataja Ülle Käsikuga, kelle poole võib pöörduda kodutute loomadega seotud probleemidega. Ülle ise soovis teatada järgmist:

☐ On tulemas kevad ja algab koerte jooksu-aeg. Isaste koerte omanikud! Teil on vaja oma loomad kinni hoida, sest emase koera lõhna peale kogunevad isased tekitavad päris palju pahandust. Rääkimata ümbruse reostamisest, uste kraapimisest, haukumisest jne võivad nad rännata nii inimesi kui ka loomi. Kui kaebused selliste koerte üle laekuvad omavalitsusele või politseile, on trahvid kaunis kõrged.

☐ Hulkuvad koerad ründavad ja murravad metsloomi. Ka siin ootab hooletut koeraomanikku trahvi, mis ei ole väike.

☐ Kortermajades on nuhtluseks hulkuvad kassid, kes talve tules otsivad sooja trepikodades ja keldrites. Kassioomanikud, kelle loomad käivad väljas, peavad hoolitsema selle eest, et need ei reostaks üldkasutatavaid ruume. (Ja kui see on juhtunud, tuleb koristada.)

☐ Koeraomanikud! Kultuurne inimene koristab oma looma väljaheidet jalutamas käies.

☐ Kui lemmiklooma pidamine ei ole enam võimalik või on tulnud võõras koer või kass, on teil õigus pöörduda loomade varjupaiga poole (tel 529 9558). Avatud oleme E-R kl 12–17-ni, L kl 12–15-ni.

☐ Varjupaik ehitab praegu uut kassimaja. Sellega seoses palve kõigile, kel remondi või ehituse

käigus on tekkinud materjalide ülejääke. Ärge viige neid prügimäele, vaid tooge meile. Oleksime tänulikud.

☐ Varjupaigast võib leida truu sõbra. Kel selleks soovi, tulgu vaatama. Ent peab arvestama, et loom nõuab aega, tähelepanu ja ka raha. Ja armsad väikesed kutsikad-kassipojad kasvavad üksikord suureks.

ÜLLE KÄSIK,
loomade varjupaiga juhataja

Volikogu olulisemad otsused

17. jaanuaril 2007

* Toimus valla 2007.a eelarve teine lugemine ja vastuvõtmine. Kinnitati investeringute kava.

* Kinnitati piirkondlike haridus-, kultuuri- ja spordisummade jaotus.

* Kinnitati sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni otsused toetuste määramise kohta.

* Võeti teadmiseks muutused toimetulekutoetuste taotlemise ja määramise korras (toimetuleku määr esimese pereliikme kohta on 900 krooni, iga järgmise kohta 720 krooni. Aluseks 2007.a riigieelarve).

7. veebruaril

* Kuulati arendusnõuniku informatsiooni arendustegevusest vallas.

* Kinnitati valla 2007. aasta aanimetuste saajad.

* Kinnitati sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni otsused.

* Kinnitati valla koolide pedagoogide alampalgamäärad.

* Valiti rahvakohtunike kandidaadid.

* Kinnitati valimiskomisjonide koosseisud Riigikogu valimisteks.

Täpsem info vastu võetud otsuste kohta on olemas valla koduleheküljel www.voruvall.ee.

Parkimisest on saanud probleem(id)

Majanduslike võimaluste paranemine, sellega seoses autode arvu suurenemine, on ka vallas terve rea probleeme tekitanud. Nendest olulisemad:

* Vallavalitsus korrastas Väimelas majadevahelised teed. Ent autosid pargitakse massiliselt haljasaladele, lõhutakse muru ja teede ääriskive ning kevadel-sügisel veetakse autokummidega pori ka teedele. **Tuletame meelde, et haljasaladel parkimist keelavad nii liikluseeskiri kui ka Võru valla heakorra eeskirjad.**

* Korteriühistute majade ees on igal korteril õigus ühele parkimiskohale. Seetõttu on lubamatu, et mõnel kodanikul seisab maja ees mitu autot, mis

võtavad ära ruumi teistelt ja takistavad talvel lumekoristamist.

* Parksepa Männi tänava ääres seisavad prügikonteinerid, mida tõstulid ei ole võimalik tühjendada, kui nende ette on pargitud autod. Nii on ühistutel korduvalt tulnud tühisõitide eest Ragn Sellsile trahvi maksta.

* Parksepa keskkooli juurde ehitatakse praegu parkimisplatsi. Ka Parksepa ja Väimela alevik vajavad hädasti täiendavaid võimalusi parkimisprobleemide lahendamiseks. Kui kellelgi on häid ettepanekuid, võiks need vallavalitsusele edastada.

AIGAR KALK,
abivallavanem

Sotsiaaltöötajad teatavad

Pered, kel ei ole oma autot, võivad transporti paluda vallast haige inimese viimiseks arsti juurde kas Võrru või Tartusse. Telefon 782 2713, avaholduse spetsialist Aino Kaurson. Soovitav oleks, et transportdivadusest teatataks mõni aeg ette, siis saavad sotsiaaltöötajad oma tööd paremini planeerida. Transport ei ole tasuta. Võru haigla juurde sõidu hind on 25 krooni, Tartusse 200 krooni.

Elion teatab

Eelmises lehes oli info ehitusprojekti kohta, mille lõpetamisel oleks klientidel olnud võimalik tarbida kolmiklahenduse paketti, kuhu kuuluvad telefoni, interneti ja digiteleviiooni teenus. Projekt oli suunatud Väimela ja Parksepa elanikele. Tööd oleksid olnud lõpetatud alanud aasta jaanuaris, kui ei oleks tekkinud tõrget eramaaomanikega, kes kaabli paigaldamise eest läbi nende maavalduse väga kõrget hinda nõuavad. Olukorrale loodetakse leida lahendus kevadel, nii et paraku tuleb Väimela–Parksepa rahval veel oodata.

SAIROS HÕRAK
sairos.horak@elion.ee

OÜ Kaseke Grupp korraldab

kevadlaada

Jõgevamaal Puurmani vallas Pikknurme külas.

Toimumisaeg on 4. – 6. mai 2007
kella 9.00 – 20.00.

Laadale on oodatud kõik kauplejad, kes tegelevad aianduse, käsitöö, kunsti, mesinduse, ehituse ja loodustoodetega. Külastajatele on sissepääs tasuta. Osalejatele on pakkuda erinevate suurustega müügiplatse. Hinnad alates 200 kroonist kolm päeva. Kõigil, kellel tekkis huvi, palume võtta ühendust numbritel 5664 3306 või 526 7907.

Astra teat
15. märts
Pensionäride
toimub õpet
Tervisepä
Süda – pe
Võimalus
kolesterooli
Kohtumis
Seltsi juha

Uued vallaelanikud

KARIN RAUDSEPP	11.12.2006	ELIISE JUUR	30.01.2007
RAIKO RÄBOVÕITRA	23.12.2006	ALEXANDER SOIDLA	4.02.2007
RICHARD ANTONS	4.01.2007	RIKO MIKSON	5.02.2007
JANIS VASSIL	26.01.2007	LAURA-LIIS KARBA	6.02.2007
ARON LEPPIK	27.01.2007	LIIS VELI	10.02.2007
THEODOR KRULL	29.01.2007		

Õnnitleme!

60

MEETA KÜNNAPÄÄ	1.03.
ANDRI NEEDO	5.03.
VALJU ZUPSMAN	6.03.
ÜLLA TAABER	9.03.
KAIE RÄIM	13.03.
ARVO PIIR	15.03.
TIIT SOOSAAR	17.03.
JÜRI ANDREJEV	24.03.
MARIA OSS	3.04.
VILLU HIMMA	5.04.
SILVI PUNISTE	5.04.
ARVO KIVI	7.04.
HELLE KAUTS	14.04.
LEA OJAVEER	28.04.

65

KALJU LIIVER	3.03.
HELGI PIIR	4.03.
JEVGENIA LIIVA	9.03.
HELI ANTON	13.03.
LEA VILLEMSON	13.03.
ENN PUMBO	16.03.
ARVO OJAVEER	19.03.
ARNE REDI	20.03.
SIRJE SAAR	29.03.
MALLE PIHT	30.03.
HELJO-MAIE SAARVA	4.04.
ARNO HUIK	8.04.
KARL KARM	14.04.
SILVI ASU	17.04.
URVE PAI	17.04.
VIIU PINNÄR	20.04.
REIN KIVI	22.04.

70

KAJA ARTEMJEVA	4.03.
EEVA JÄNES	7.03.
TIJU JUKK	10.03.
LINDA OTTENDER	12.03.
ELMU VISSSEL	21.03.
AINO VAAB	26.03.
IMBI POPOVA	30.03.
EHA MÄEOTS	1.04.
ÜLO SAAR	3.04.
VALENTINA LANG	22.04.
PEEDU SOOSAAR	22.04.

75

REINO KESSEL	5.03.
KALJU KALLAS	9.03.
VAINO KENK	18.03.
MIHHAIL BUGAJEV	25.03.

80

HILDEGARD JAHU	11.03.
KEINAR KIKERMAN	19.03.
KALJOLA PALO	2.04.
MARIA RAUD	2.04.
KOIDULA NEEDO	9.04.

85

LUDVIG RAUDSEPP	21.03.
SELMA HÕIM	20.04.

90

FELIKS VEEROJA	7.03.
AINO VAIDLA	24.03.

91

IDA ORG	20.04.
---------	--------

93

EVELINE TSOPP	15.03.
---------------	--------

95

ALIIDE ALLAS	20.04.
--------------	--------

97

HILDA HALLOP	7.04.
--------------	-------

Manalateele on lahkunud

Nii äkki lõppes tee
ja katkes elulõng
ning taevasse otsima rahu
lendas su hing...

INGO KALME	19.10.1924–1.01.2007
FELIKS TOOM	30.11.1926–1.01.2007
FRANCISKA SENDIK	21.06.1946–1.01.2007
ALVAR GLASER	10.03.1958–1.01.2007
ALVAR TOLK	26.04.1934–2.01.2007
LIIDIA RUKOSUJEVA	29.12.1927–10.01.2007
AITA TROMMEL	1.09.1917–15.01.2007
LILJA VISNAPUU	15.07.1940–20.01.2007
LEIDA KAARNA	5.05.1921–25.01.2007
HEINO KUUSIK	18.10.1931–9.02.2007
MILVI HELSTEIN	18.07.1955–9.02.2007
ENDEL MELTSOV	3.10.1931–15.02.2007
LEHTI JÜRISOO	20.04.1939–23.02.2007

Aeg antud elada

9. veebruaril lakkas tuksumast Heino Kuusiku süda. Igaviku radadele lahkus Eesti üks tuntumaid majandijuhte, pedagoog, kauaaegne meie valla volikogu esimees ja suure perekonna pea. Raske haigus sai väsimatust töömehest võitu. 75 eluaasta sisse jäid kooliaastad Mooste algkoolis, Väimela loomakasvatustehnikumis ja tollases Eesti Põllumajandusakadeemias, töökohad Võru TSN TK põllumajandusosakonnas, Võru masina-traktorijaamas, Lembitu kolhoosis ja Rõuge sovhoosis. 1961. aastal tõi elu taas Väimelasse.

Noore mehe juhiomadused avaldusid varakult. Nii tuligi juhina töötada peaaegu pool sajandit. Aastad 1993 – 2002 olid rasked üleminekuaastad. Heino Kuusikust oli saanud vallavolikogu esimees, keda vallarahvas lugupidamisega papa Kuusikuks kutsus. Tema elutarkus ja kogemused olid suureks toeks tollastele noortele vallajuhtidele. Nii nagu Väimelast sai omal ajal üks Eesti edukamaid majandeid, on ka Võru vallast saanud jõudsalt arenev ja heade tulevikuväljavaadetega omavalitsus. Valla prioriteet on aastaid olnud haridus, sest järgitakse Heino Kuusiku tähtsaimat põhimõtet: „Elu läheb edasi seal, kus on kultuur ja haridus.”

Suuresti tänu Heino Kuusiku initsiatiivile on Puiga laste-

18.10.1931 – 9.02.2007

aed-alkgoolist saanud edukas ja hea tasemega Puiga põhikool. Tema toel jäi Väimelasse püsima tollal Lõuna-Eesti ainuke ujula, millest on saanud igati tänapäevane tervisekeskus. Märkimata ei saa jätta ka jalgrattateed Võrust Parksepani. Heino Kuusiku juhiomadustega seondus eriline oskus maandada konflikte, mis igas kollektiivis paratamatult tekkivad. Tänu sellele võib Võru vald lugeda end nende väheste omavalitsuste hulka, kus inimeste jõud ja energia on kulu- nud töötegemisele, mitte tülitsemisele.

Oma hiljutisel juubelil ütles lahkunu, et tema tähtsamad eluetapid võiks jagada kolmeks rõõmuks. Nendest esimene – head ja toredad inimesed, kellega koos oli hea töötada ja nüüd tagasi vaadata 50 aasta pikkusele töömehetele; teisiks praegune Väimela, millest

on saanud Eesti kutsehariduse lipulaev; kolmandaks kodu ja pere, mis iga inimese elus peaksid olema kõige tähtsamad.

Eriliselt hoolis Heino Kuusik eakatest inimestest. Sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni liikmena muretses ta viimastel aastatel vajaduse pärast ehitada vallale oma eakate hooldekoodu.

17. veebruari keskpäeval saatsid pereliikmed, sugulased, sõbrad, töökaaslased ja arvukad omakandi inimesed Heino Kuusiku viimsele teekonnale. Valitsuse autasu – Valgeristi IV klassi teenetemärgi võttis vastu abikaasa. Lahkunu jaoks jäi hiljaks isegi teade, et tema elutöö on tunnustuse saanud ka Eesti valitsuselt.

Heino Kuusikut ei ole enam meie keskel, kuid edasi elavad tema põhimõtted maast ja maaelust. Ta ütles ikka: „Muld jääb, põllumehed jäävad, sest mullast oleme võetud ja mullast on võetud meie leib.”

Heino Kuusiku mälestusteenistuse laulude lehel on read:

– Vagu jäi vao kõrvale
emakese mulla pinnasse.
Kündja, põllu lõpp on käes,
väsinud on sinu käed. –

Võru vallavolikogu
Võru vallavalitsus
Vallarahvas ja valla ajaleht

Kunagisele koolivennale (rahvapärimeuse ainetel)

Alles pühitsesid aastaist kogun'd tähist,
algav aasta kannab juba leinamähist,
vaevalt keegi Sinu kallitest jagas,
et kodust lahkudes ei pöördu Sa tagasi ...

Varsti kevadvihmad on sadamas,
kustub viimnegi käidud rada maas
ja vaid linnulaulikuist muusikuilt
kõlab reekviem Väimela Kuusikust...

Kuid sügisel kui küünal aknal plingib,
Sinu vaim teeb kodus hingederingi,
üksi kõnnib ta all kaldapealsel,
läbi astub ka kodusaunast sealsest...

Siis imetlema tuleb aeda marjatarju,
maitstes endaistutatud viinamarju,
korraks põikab läbi ka köögist,
mõnu tunneb talle jäetud söögist...

Veel kuulatab ta lööke seinakellalt,
paitab taksikest, kes niutsuh hellalt,
pühib pisarad ka kaasa pöskedelt,
nutust äsjasest veel üsna rōsketelt...

Räägib: „Tuleb elu elada, ta selleks antud,
kuni pole sind veel manalasse kantud!
Ära enam kurvasta nüüd minu kaotusest!”
...Ja läinud taas ta oligi – haihtus laotuses...

ARNO KUMER

Toimetaja: HELGI NOORMETS
Fotod: erakogud, MAIDU JAASON, HELGI NOORMETS,
PEETER HAUG, AIGAR KALK
Trükk: AS Võru Täht. Tiraaž 750.